

Hnutí DUHA
Friends of the Earth Czech Republic

Vyhodnocení dotazníkového průzkumu v obci Kokory

V průběhu října a listopadu 2011 bylo v obci Kokory provedeno anonymní dotazníkové šetření. V náhodně vybraných domácnostech tazatelka zjišťovala zkušenosti a názory místních obyvatel na třídění odpadu v obci.

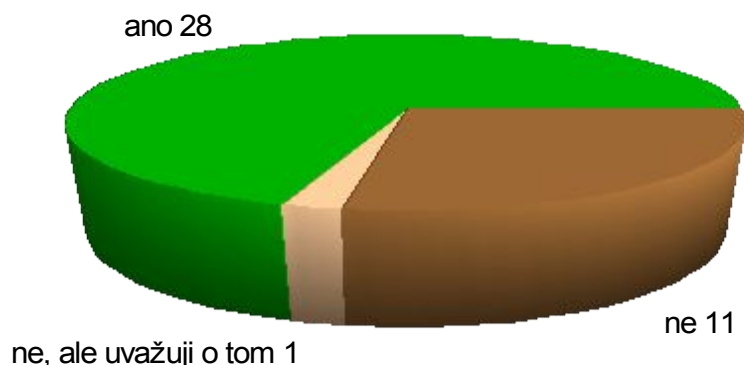
Průzkumu se zúčastnilo 40 domácností (za každou domácnost byl vyplněn jeden dotazník). Všichni účastníci bydlí v rodinných domech. Dotazník se obsáhl zhruba 140 osob (jedna z otázek se týkala velikosti domácností).

1. Prevence vzniku odpadů

První část dotazníku byla věnována prevenci vzniku odpadů, zejména biologicky rozložitelných. Podle rozboru odpadů z popelnic (byl proveden v květnu 2011) tvoří 67% hmotnosti a 44 % objemu odváženého směsného odpadu právě zahradní a kuchyňský odpad a je velmi důležité se na něj v rámci obce zaměřit.

Ze 40 dotázaných odpovědělo 38, že mají vlastní zahradu a 28 z nich má na zahradě založený kompost.

Graf 1.2 Kompost založený na zahradě

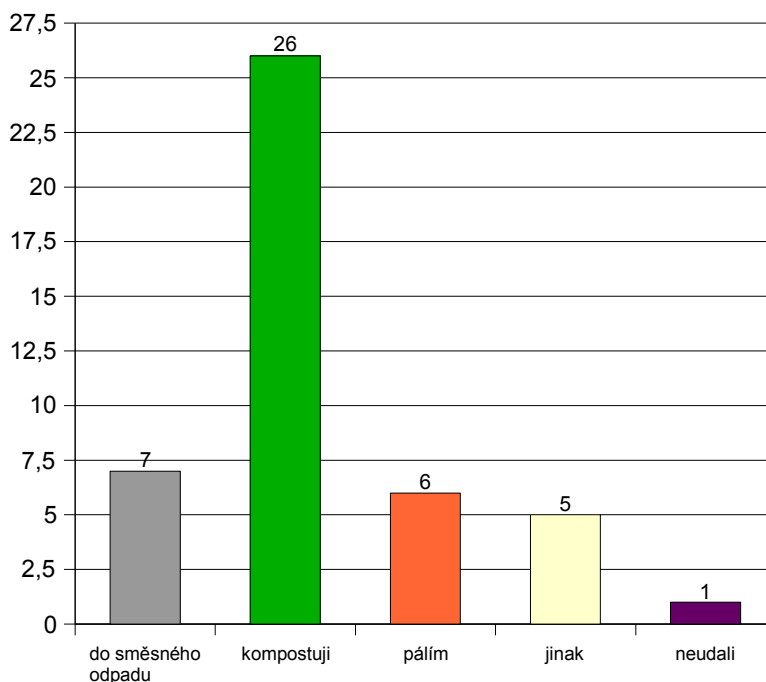

Další otázka směřovala na případný zájem o společný kompostér u domu (pro obyvatele, kteří nemají zahradu ani kompost). Vzhledem k typu zástavby má většina respondentů zahradu a byli takto dotázaní pouze dva. Z nich jeden měl zájem o společný kompostér. V případě, že je v obci více domů či bytů bez zahrad, bylo by vhodné prozkoumat zájem o tuto nabídku podrobněji a cíleně pouze v této zástavbě.

Další tři otázky (1.4 -1.7) se týkaly pouze domácností se zahradou u domu (zde 38 dotázaných).

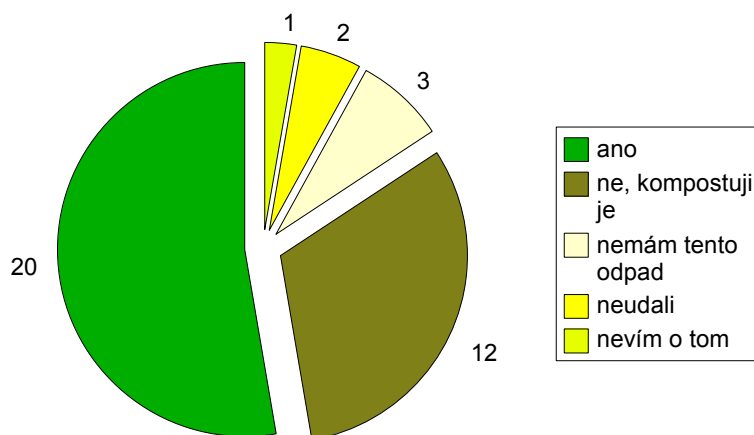
Otázka 1.4 zjišťovala nakládání s odpadem ze zahrad a bylo zde možné vybrat více možností. Nadpoloviční většina (26) odpad ze zahrad kompostuje. Šest dotázaných uvedlo, že využívá popelnice na bioodpad v obci, čtyři odkládají odpad ze zahrad na veřejné kompostoviště.

Graf 1.4 Nakládání s bioodpady ze zahrady

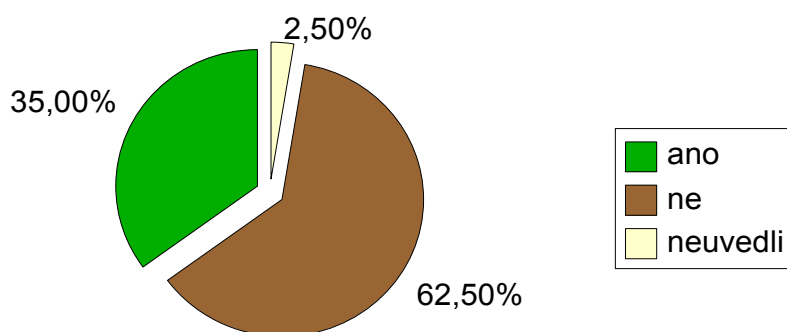
Další dvě otázky se týkaly zájmu o pronájem kompostéru od obce (za symbolický poplatek) a možnost půjčení štěpkovače. O obojí by mělo zájem 23 % dotázaných (vždy 9 domácností). Z toho již 7 kompostování využívá, dvě domácnosti by díky tomu zakládaly kompost nově. Větve ze zahrady má 39 % domácností, zhruba polovina jej spaluje a polovina by uvítala pronájem štěpkovače od obce. Ostatní mají buď štěpkovač vlastní (4 domácnosti) nebo si jej půjčují jinde (2 osoby).

Graf 1.7 Využíváte možnost odkládat přebytečnou trávu a listí?

Dotazníky ukázaly, že občané využívají kontejnery na bioodpad přistavené v obci na odpad ze zahrad – potvrdilo to 52% respondentů. Otázka 1.8 se týkala nakládání s bioodpadem z domácností a byla určena všem domácnostem (bez ohledu na vlastnictví kompostu či zahrady). Bioodpad z domácností (z kuchyně) však kompostuje jen 36 % dotázaných; stejný počet uvedl, že jej zkrmuje domácím zvířatům. Do směsného odpadu jej nicméně přidává téměř 40% domácností (v dotazníku bylo možné uvést více možností současně).

Graf 1.9 Uvítal/a byste pomoc při kompostování odpadů v domácnosti?

Více než třetina domácností (35%) by uvítala pomoc při kompostování odpadů z domácnosti. Bylo by tedy vhodné rozšířit osvětu v této oblasti, případně zvážit poskytování některých pomůcek (kompostovací sáčky, koše na bioodpad apod.), případně informovat občany prostřednictvím letáčku.

Poslední otázka se dotýkala používání moderních pratelných látkových plen. Pro většinu dotázaných je tato otázka neaktuální (mají již starší děti), čtyři domácnosti je používají, dvě by je nepoužívaly nikdy (jako důvod uvádí velkou pracnost a vysoké náklady), dvě o tom uvažují a čtyři nemají dostatek informací.

2. Třídění odpadu

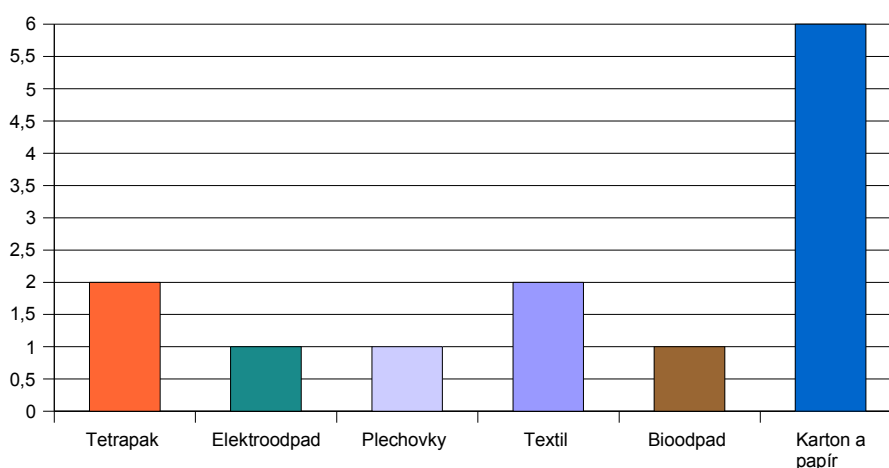
Druhá část dotazníku byla věnovaná systému třídění odpadů v Kokorách. Z oslovených až na jednu domácnost odpověděli všichni, že odpad třídí. Tomu by odpovídaly i výsledky z rozboru odpadů – s výjimkou bioodpadu tvořily tříditelné složky jen poměrně malou část odpadu v popelnicích. Jiná situace byla u popelnic ze školy a školky – zde by bylo vhodné zlepšit třídění zejména papíru a plastů. Případně udělat audit odpadů ve škole a navrhnout možnosti na zlepšení.

Většina dotázaných (73%) je spokojena s kontejnery na tříděný odpad v obci. Nespokojení uváděli jako hlavní důvody přeplněné a málo vyvážené kontejnery, případně jejich vzdálenost. Několik by rovněž ocenilo kontejnery na papír a karton rozmístěné v obci.

Jako největší překážky v třídění odpadů vnímají občané, že „to nemá smysl“, že nemají finanční motivaci pro třídění (platí poplatky za svoz bez ohledu na to, kolik vyprodukují odpadu celkem a kolik tříděného a směsného) a nezanedbatelná část považuje třídění za složité. Tyto odpovědi příliš nekorrespondují s odpovědí, že velká část občanů odpady třídí. Zdá se, že by usnadnění nebo vyšší motivaci (třeba prostřednictvím slev pro „třídíče“ uvítali).

Otázka 2.5 nám odhalila, že občanům chybí kontejnery na papír a nápojový karton. Za úvahu stojí i hledání možností odevzdávání textilu.

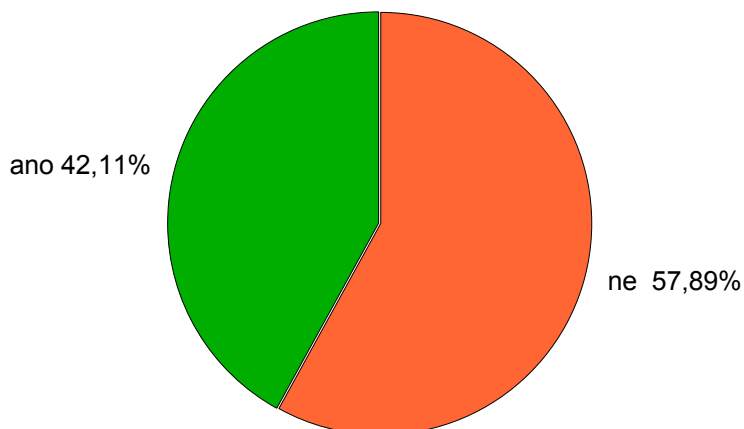
Graf 2.5 Chybí vám některý druh tříděného odpadu?

Otázka 2.6 se týkala nakládání s příležitostným stavebním odpadem. Zde nadpoloviční většina (56 %) oslovených uvedla, že odpad odevzdávají na skládku, k recyklaci nebo stavební firmě k dalšímu využití. Poměrně velká část domácností tento odpad vyhazuje do popelnic na směsný odpad (23%). Pětina dotázaných tento odpad vůbec nemá.

Jednou z možností řešení svážení tříděných odpadů je pytlový sběr. Ze čtyřiceti dotázaných 42% uvedlo, že by pytlový sběr uvítalo, 58% o něj zájem nemá. Z těch, co zájem nemají většina uvedla, že jim stačí kontejnery v obci, malá část pak že nemají doma místo na pytle.

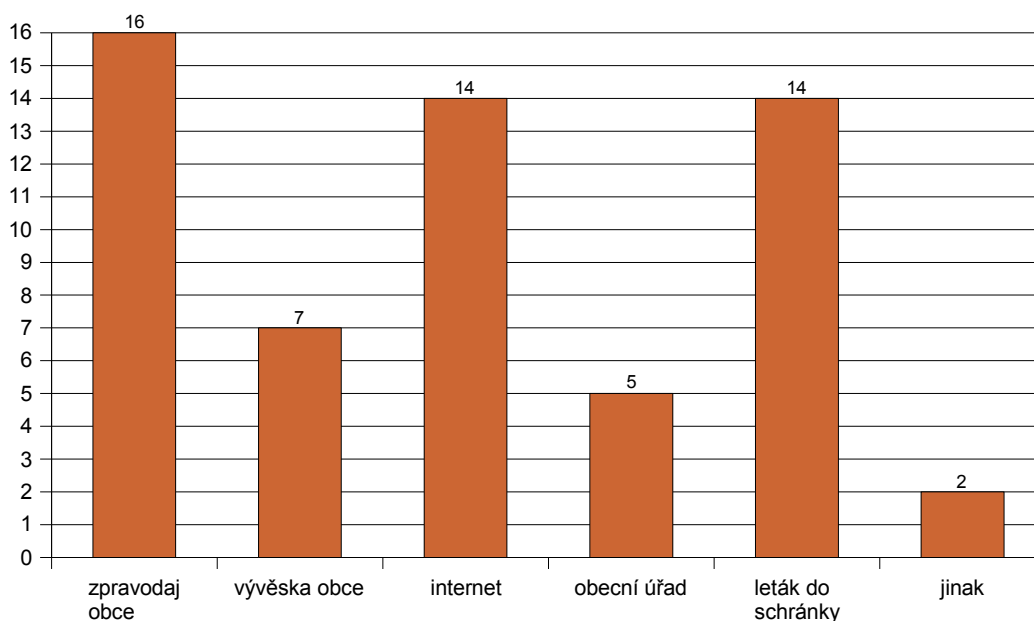
Graf. 2.7. Uvítali byste pytlový sběr tříděného odpadu?

3. Informovanost

Podle výsledků dotazníku občané výrazně preferují 3 způsoby informování: Obecní zpravodaj (Kokorské noviny), internet (webové stránky obce) a letáky do schránky. Z uvedeného je patrné, že nejlepší způsob jak občany informovat je zavést pravidlenou rubriku o odpadech v obecním zpravodaji a vyčlenit na webových stránkách obce část věnovanou odpadům.

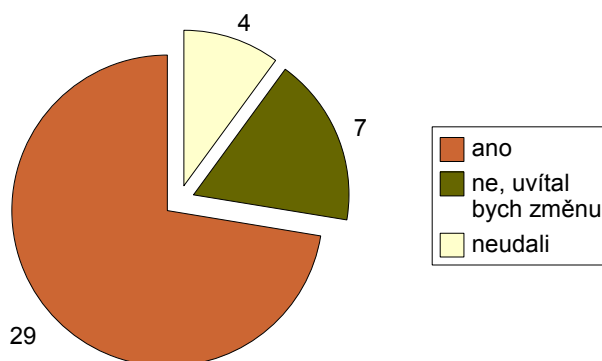
Graf 3.1 Jakým způsobem chcete získávat informace o odpadech?

4. Hospodaření s odpady v obci

Poslední série otázek zjišťovala názor obyvatel na současný systém třídění a nakládání s odpady. Velká většina (86%), tedy 33 dotázaných uvedlo, že je se současným způsobem nakládání s odpady spokojeno. Ostatní uváděli několik hlavních důvodů k nespokojenosti: Málo kontejnerů na bioodpad (2), častější svoz (2), málo kontejnerů na papír (2), příliš vzdálené kontejnery (1) a celkově je se systémem nespokojen 1 respondent.

Graf 4.2 Vyhovuje vám současný způsob platby za odpad?

Se způsobem určení výše poplatku za odpad je spokojeno cca 73% dotázaných, změnu by uvítalo 18 %. Zbytek se k otázce nevyjádřil. Obyvatel, kteří by uvítali změnu jsme se rovněž ptali, jaké změny by podle nich měly nastat. Většina nespokojených (12,5% z celkového počtu) by uvítala slevu pro domácnosti, které odpad poctivě třídí.

Předposlední otázka zjišťovala zájem o zřízení sběrného místa na elektroodpad v obci. Tuto možnost by uvítalo 70% dotázaných, ostatním vesměs stačí stávající svoz nebezpečného odpadu 2x ročně.

Respondenti dostali rovněž možnost vyjádřit své názory a připomínky. Svě připomínky sdělilo 6 občanů (zde rovněž navrhujeme možné řešení):

- vadí mi pálení odpadů u sousedů – lze řešit osvětou
- kontejner na bioodpad je stále plný – podpora kompostování a štěpkovač by kontejneru ulevily
- lepší úprava míst s kontejnery – pytlový sběr by umožnil snížit počet kontejnerů a lépe je rozmístit po obci
- popeláři jezdí nepravidelně – zde navrhujeme vydat odpadový kalendář
- kontejner na bioodpady je příliš malý – viz. výše

Doporučení pro obec Kokory

1. Oblast prevence vzniku odpadů

Až na dva měli všichni dotázaní u domu zahradu a dvě třetiny mají na zahradě rovněž kompost. Většina dotázaných uvedla, že větve, trávu, listí a jiné zbytky ze zahrady buď kompostuje na zahradě nebo dává do kontejnerů na bioodpad či na veřejné kompostoviště. Přesto 18% dotázaných tyto zbytky přidává do popelnic na směsný odpad; kompostovatelné kuchyňské zbytky do popelnic vyhazuje dokonce 40% dotázaných. Tomu odpovídají rovněž výsledky provedeného rozboru odpadů – kompostovatelné zbytky tvořily 67% hmotnosti a 44 % objemu popelnic.

Z toho vyplývá, že by bylo vhodné více se zaměřit na osvětu a případně nabídnout další možnosti nakládání s bioodpady (včetně kuchyňských):

- poskytnout další informace a pomoc – např. kompostovatelné sáčky (zájem má 35% dotázaných)
- pronájem kompostérů od obce (zájem projevilo 9 domácností)
- nabídnout obecní štěpkovač k pronájmu (9 domácností má zájem)
- umístit více kontejnerů na bioodpad v obci, zvýšit frekvenci svozu
- po zhodnocení demografické situace (počet rodin s malými dětmi) zvážit osvětu v používání moderních pratelných látkových plen namísto jednorázových (během „plenkového období“ tedy asi za 2 roky vznikne cca 1 t nerecyklovatelného odpadu v podobě použitých plen)

2. Oblast třídění odpadu

Prakticky všichni oslovení (až na jednu výjimku) uvedli, že odpad třídí. Většina dotázaných (73%) je spokojena s kontejnery na tříděný odpad v obci. Do této skupiny se však řadí i občané, kteří třídí jen příležitostně nebo některé druhy odpadu (typicky PET lahve).

V rámci celého dotazníku uváděli respondenti nejčastěji tyto důvody k nespokojenosti:

- přeplněné a málo vyvážené kontejnery
- kontejnery jsou příliš daleko
- přidat kontejnery zejména na: papír, textil, bioodpad, tetrapak
- vytvořit sběrné místo na elektroodpad
- za odpad platí stejně bez ohledu na množství vytříděného odpadu

Některé z problémů by mohl řešit pytlový sběr odpadů:

- Pytle má každá domácnost vlastní – odpadá velká donášková vzdálenost a přeplněné kontejnery
- Díky evidenci pytlů je možné sledovat množství vytříděného odpadu podle domácností a zavést slevy podle množství vytříděných surovin
- Případně lze zavést poplatky podle množství produkovaného směsného odpadu
- Pytlový sběr zajistí větší čistotu tříděných surovin

Podle dotazníků by o něj mělo zájem 42% dotázaných což je dostatečně velké množství lidí na to aby s úspěchem mohl být pytlový sběr zaveden.

Stavební odpad většina dotázaných odevzdává na skládku, k recyklaci nebo stavební firmě. Téměř čtvrtina dotázaných jej vyhazuje do popelnic na směsný odpad, pětina dotázaných jej vůbec nemá. Zde by bylo vhodné zaměřit se na informování občanů o možnostech odvozu tohoto odpadu.

3. Informovanost

Většina občanů preferuje získávání informací ze tří zdrojů: Obecní zpravodaj (Kokorské noviny), internet (webové stránky obce) a letáky do schránky. Menší část sleduje rovněž vývěsku obce nebo se přímo ptá na obecním úřadě. Občané Kokor mají zájem o informace. Proto navrhujeme obci vydat odpadový kalendář na příští rok se základními informacemi svozu odpadů. Zavést pravidlené rubriku k odpadům ve zpravodaji obce a vyčlenit místo na webových stránkách obce pro informace o odpadech.

4. Hospodaření s odpady v obci

Většina domácností (86 %) je spokojeno se stávajícím způsobem nakládání s odpady v obci. Téměř pětina dotázaných (18%) by uvítala změnu poplatku za svoz odpadu – zejména slevy za třídění odpadu (v současnosti platí všichni stejně bez ohledu na celkové množství produkovaného odpadu či ne/třídění). Optimální by bylo do budoucna zavést poplatky za odpad podle množství. Například v Hustopečích nad Bečvou je tento systém používán s úspěchem řadu let. Sedmdesát procent dotázaných by také uvítalo vytvoření sběrného místa na nebezpečný odpad a elektroodpad v obci. Zde navrhujeme vytipovat v obci místo na manipulaci s odpady včetně stálého sběrného místa na nebezpečný odpad a elektroodpad.

Vydalo Hnutí DUHA Olomouc

Tomáš Příkryl, Hana Kovaříková, Renata Placková

Listopad 2011

A: Dolní náměstí 38, 772 00 Olomouc

T: 585 228 584

F: 585 228 584

E: olomouc@hnutiduha.cz,

www.hnutiduha.cz/olomouc

Analýzu podpořil v rámci projektu Realizace progresivních odpadových koncepcí v pilotních obcích Státní fond životního prostředí ČR.

Příloha: Dotazník o nakládání s odpady – KOKORY

1.0 Prevence

1.1 Máte vlastní zahradu u domu?

- Ano

- Ne

POKUD NEMÁ ZAHRADU A KOMPOST:

1.3 Třídil/a byste kuchyňské odpady pokud by u vašeho domu byl společný kompostér?

- ano
- ne
- nemám o tom dost informací

1.2 Máte u domu založený vlastní kompost?

- ano
- ne, ale uvažuji o tom
- ne

POKUD MÁ ZAHRADU

1.4 Jak nakládáte s odpady ze zahrady?

- vyhazuji do smíšeného komunálního odpadu
- kompostuji na zahradě
- vozím na obecní kompostoviště
- pálím
- jinak.....

1.5 Uvítal/a byste možnost pronájmu kompostéru od obce za symbolickou cenu?

- ano
- ne

1.6 Uvítal/a byste možnost zapůjčení štěpkovače na větve nebo drtiče zahradního odpadu?

- Ano
- nemám zájem, pálím je
- nemám tento odpad
- nemám zájem z důvodu.....

1.7 Využíváte možnost odevzdat přebytečnou trávu, listí a větve do kontejnerů na bioodpad?

- ano
- nemám zájem, kompostuji na zahradě
- nemám zájem, pálím je
- nemám tento odpad
- nevím o tom

1.8 Jak nakládáte s kuchyňskými odpady (zbytky ovoce, zeleniny, jídel, čaje, apod.)?

- vyhazuji do smíšeného dopadu
- vyhazuji do kontejnerů na bioodpad
- kompostuji
- zkrmuji
- jinak.....

1.9 Uvítal/a byste pomoc při kompostování odpadů v domácnosti (kompostovatelné sáčky, informace)?

- ano
- ne

1.10 Co si myslíte o používání MODERNÍCH látkových plen u novorozenců?

- právě je používáme
- uvažoval/a bych o tom
- nemám o tom informace
- nikdy bych k tomu nepřistoupil/a, protože.....
- už to pro nás není aktuální, máme starší děti

2.0 Třídění

2.1. Třídíte odpad?

- ANO
- NE

2.2 Netřídí. Proč?

- nevím jak
- nemám čas
- nemám doma nádoby na třídění
- nemám prostor
- nevidím důvod
- jiný:.....

2.3. Jste spokojeni s kontejnery na tříděný odpad?

- ano
- ne, jsou dalekometrů od domu
- ne, jsou často přeplněné
- ne, jiný důvod.....

Příloha: Dotazník o nakládání s odpady – KOKORY

2.4 Seřadte podle důležitosti (od jedné do pěti), co Vám vadí při třídění (OTÁZKU OPRAVDU PEČLIVĚ VYPLNIT A SEŘADIT OD 1 PO 5):

- zabírá prostor v domácnosti
- musím odnášet na sběrná místa
- je složitý odpad třídit
- nemám finanční motivaci (slevu)
- nemá to smysl, protože.....

2.5 Chybí vám tříděný sběr nějakého druhu odpadu?

- ne
 - ano
- Který:.....

2.6 Jak nakládáte s příležitostným stavebním odpadem ?

- přidávám jej do směsného odpadu
- odevzdávám k recyklaci kde/komu:.....
- zavážím jím nerovnosti terénu mimo obec
- jiné:

2.7. Co si myslíte o sběru odpadu do pytlů, do kterých mohou lidé třídit plasty, do dalšího papír, nápojové kartony atd. Výhodou je, že se nemusí chodit ke kontejnerům a popeláři odpad odvezou přímo od prahu domu. Využívali byste takový pytlový sběr tříděného odpadu?

• ANO	• NE
	-plně využíváme kontejnery na tříděný odpad
	-nemám místo na pytle v domácnosti
	- nemám o tom dost informací
	- bez finanční motivace ne
	- jiný důvod:

3.0 Informovanost

3.1 Jakým způsobem chcete získávat informace o odpadech v obci?

- vývěska obce
- webové stránky obce
- obecní úřad
- leták do schránky
- Kokorské noviny
- jinak:.....

4.0 Hospodaření s odpady v obci

4.1 Vyhovuje Vám současný systém sběru odpadů v obci?

- ano
- ne, popište, co vám nevyhovuje:.....

4.2 Vyhovuje vám současný způsob platby za odpad, kdy platí všichni stejně bez ohledu na to, zda třídí?

- ano
- ne, uvítal/a bych změnu, jakou:.....

4.3 Uvítal/a byste možnost odevzdat elektroodpad a nebezpečný odpad na sběrném místě?

- ano
- ne, uveďte důvod:

4.5 Máte náměty a připomínky k stávajícímu systému nakládání s odpady v obci?

Náměty a připomínky:

Informace o respondentovi:

Typ domu, který obýváte: rodinný dům, bytový dům

Kolik osob žije v domácnosti

Jste: student, pracující/nepracující, v důchodu

Jste: muž, žena